

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete

CENTAR ZA STRUČNO
OBRAZOVANJE

STANDARD ZANIMANJA

STOMATOLOŠKI ASISTENT/ STOMATOLOŠKA ASISTENTKINJA

SADRŽAJ

1.	OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	2
2.	TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA	3
3.	KLJUČNI POSLOVI.....	4
3.1.	GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA	4
3.2.	GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA	6
3.3.	GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI	8
3.4.	GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI	16
3.5.	GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI.....	17
3.6.	GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA.....	18
3.7.	GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA	19
3.8.	GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA	20
3.9.	GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE	21
3.10.	GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA.....	22
3.11.	GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE	24
4.	OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	26
5.	REFERENTNI PODACI.....	27

Napomena:

Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu, obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU

NAZIV ZANIMANJA: STOMATOLOŠKI ASISTENT/ STOMATOLOŠKA ASISTENTKINJA

NIVO: IV1

OPIS ZANIMANJA:

Stomatološki asistent vrši prijem pacijenata za izvođenje odgovarajućih stomatoloških intervencija, priprema sto, instrumente i stomatološke materijale za odgovarajuću stomatološku intervenciju, asistira u toku rada, čisti, dezinfikuje i sterilize instrumente, iznosi otisak iz ordinacije u zubnu tehniku po svim fazama, koordinira saradnjom između stomatologa i zubnog tehničara, zakazuje pacijente za sljedeću seansu. Obavlja završne poslove nakon izvođenja stomatoloških intervencija, sprovodi mjere dezinfekcije radnog prostora, opreme i pribora za rad.

KOMPETENCIJE

Stomatološki asistent:

- Planira aktivnosti za izvođenje stomatoloških intervencija
- Organizuje sopstveni rad za asistiranje pri stomatološkim intervencijama
- Priprema resurse i radno mjesto za izvođenje stomatoloških intervencija
- Vrš ličnu pripremu za asistiranje pri stomatološkim intervencijama
- Vrš prijem pacijenta za izvođenje stomatoloških intervencija
- Priprema stomatološki sto, materijale i instrumente za odgovarajuću stomatološku intervenciju
- Sprovodi pripremu instrumenata i materijala i asistiranje za odgovarajuću stomatološku intervenciju tokom rada
- Sprovodi čišćenje, dezinfekciju i sterilizaciju instrumenata
- Vrš iznošenje otisaka iz ordinacije u zubnu tehniku po svim fazama
- Koordinira saradnjom između stomatologa i tehničara
- Obavlja završne poslove nakon izvođenja stomatoloških intervencija
- Vrš nabavku opreme, instrumenata, materijala i lične zaštite za rad
- Vodi medicinsko-stomatološku dokumentaciju
- Rukovodi osobljem za izvođenje stomatoloških usluga
- Vrš nadzor nad poslovima osoblja pri izvođenju stomatoloških intervencija
- Sprovodi postupke za kontrolu kvaliteta rada
- Vrš osnovno održavanje opreme, pribora, instrumenata i materijala za rad
- Obavlja komunikaciju sa saradnicima i poslovnim partnerima
- Obavlja komunikaciju sa pacijentima
- Sprovodi postupke i mjere za zaštitu na radu
- Sprovodi postupke i mjere za zaštitu zdravlja i okoline

2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA

Grupe poslova	Ključni poslovi
Analiza, planiranje i organizacija rada	<ul style="list-style-type: none"> - Planiranje aktivnosti za izvođenje stomatoloških intervencija - Organizacija sopstvenog rada za asistiranje pri stomatološkim intervencijama
Priprema posla i radnog mjesta	<ul style="list-style-type: none"> - Pripremanje resursa i radnog mjesta za izvođenje stomatoloških intervencija - Lična priprema za asistiranje pri stomatološkim intervencijama
Operativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Prijem pacijenta za izvođenje stomatoloških intervencija - Priprema stomatološkog stola, materijala i instrumenata za odgovarajuću stomatološku intervenciju - Sprovođenje pripreme i asistiranja za odgovarajuću stomatološku intervenciju tokom rada - Sprovođenje čišćenja, dezinfekcije i sterilizacije instrumenata - Iznošenje otisaka iz ordinacije u zubnu tehniku po svim fazama - Koordiniranje saradnjom između stomatologa i zubnog tehničara - Obavljanje završnih poslova nakon izvođenja stomatoloških intervencija
Komercijalni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Nabavka opreme, instrumenata, materijala i lične zaštite za rad
Administrativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Vođenje medicinsko-stomatološke dokumentacije
Poslovi rukovođenja	<ul style="list-style-type: none"> - Rukovođenje osobljem za izvođenje stomatoloških usluga
Nadzor rada	<ul style="list-style-type: none"> - Vršenje nadzora nad poslovima osoblja pri izvođenju stomatoloških intervencija
Obezbjeđivanje kvaliteta	<ul style="list-style-type: none"> - Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada
Održavanje i popravke	<ul style="list-style-type: none"> - Osnovno održavanje opreme, pribora, instrumenata i materijala za rad
Komunikacija	<ul style="list-style-type: none"> - Obavljanje komunikacije sa saradnicima i poslovnim partnerima - Obavljanje komunikacije sa pacijentima
Očuvanje zdravlja i okoline	<ul style="list-style-type: none"> - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu zdravlja i okoline

3. KLJUČNI POSLOVI

3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA

3.1.1. Ključni posao: Planiranje aktivnosti za izvođenje stomatoloških intervencija

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Stomatološki asistent:

- Pregleda dnevni raspored zakazanih **stomatoloških intervencija** u cilju njihove realizacije
Stomatološke intervencije: stomatološki pregled, liječenje zuba (konzervativno ili hirurško), protetsko zbrinjavanje i dr.
- Analizira raspoložive **resurse** za izvođenje stomatoloških intervencija
Resursi: osoblje, stomatološke mašine, aparati, stolovi, stolice, instrumenti i materijali i dr.
- Planira sopstveni rad, u skladu sa rasporedom zakazanih stomatoloških intervencija
- Analizira mogućnost zakazivanja novih termina, na osnovu trenutnih zahtjeva pacijenata, u skladu sa zdravstvenim stanjem pacijenta i procjenom raspoloživih resursa

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Organizacija rada za izvođenje stomatoloških intervencija
- Stomatološke intervencije
- Resursi za izvođenje stomatoloških intervencija
- Upotreba informaciono-komunikacione tehnologije

3.1.2. Ključni posao: Organizacija sopstvenog rada za asistiranje pri stomatološkim intervencijama

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Stomatološki asistent:

- Procjenjuje vrijeme trajanja zakazanih stomatoloških intervencija
- Planira aktivnosti za izvođenje zakazanih stomatoloških intervencija, u cilju uspješne organizacije sopstvenog rada
- Organizuje raspored korišćenja **resursa** potrebnih za realizaciju stomatoloških intervencija
Resursi: osoblje, stomatološke mašine, aparati, stolovi, stolice, instrumenti i materijali i dr.
- Organizuje sprovođenje mjera dezinfekcije osoblja i radnih površina prije i nakon izvođenja stomatoloških intervencija

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Organizacija rada za izvođenje stomatoloških intervencija
- Resursi za izvođenje stomatoloških intervencija
- Mjere dezinfekcije

3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA

3.2.1. Ključni posao: Pripremanje resursa i radnog mjesta za izvođenje stomatoloških intervencija

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Stomatološki asistent:

- Provjetrava radne prostorije u cilju stvaranja odgovarajućih mikroklimatskih uslova
- Prilagođava adekvatnu temperaturu radne prostorije, u cilju obezbjeđivanja odgovarajućih uslova rada
- Sprovodi ličnu higijenu i dezinfekciju radnih površina prije i nakon izvođenja stomatoloških intervencija pomoću **sredstava za higijenu i dezinfekciju**

Sredstva za higijenu i dezinfekciju: tečni sapun, etil-alkohol 70%, monorapid, asepsol i dr.

- Vršiti sterilizaciju odgovarajućih **instrumenata i pribora** i pripremanje instrumenata i **materijala** za potrebe izvođenja stomatoloških intervencija

Instrumenti i pribor: instrumenti i pribor za prvi pregled (tacna, stomatološko ogledalce, stomatološka sonda, pinceta, instrument za plastično modelovanje, eskavator i dr.), instrumenti i pribor za hirurške intervencije (klijeshta, poluge, skalpeli, kirete, ekarteri, raspatoriji, peani, hirurške i anatomske pincete, iglodržači, igle, hirurški konci, makaze i dr.), parodontološki instrumenti, instrumenti za čzk., rotirajući instrumenti, endodontski instrumenti, kašike za uzimanje otisaka i dr.

Materijali: cink-oksidi-sulfat-cementi i gotovi preparati izvedeni iz njih (citodur, cavit, provis, cavidur), gutaperka, cementi na bazi cink oksida (cink-oksidi-eugenol i cink-oksidi-oleum-kaliofilorum), cink-fosfatni cement, cink-polikarboksilatni cement, zaštitne podloge ili lajneri, glasjonomer cementi, kompozitni materijali i amalgami, materijali za otiske, materijali za prekrivanje pulpe, materijali za podloge i cementiranje, materijali koji imaju primjenu u endodonciji, materijali za privremene radove i stomatološke implantate

- Vršiti pripremu **radne površine i lične zaštite za rad** za izvođenje stomatoloških intervencija, u cilju obezbjeđivanja higijenskih uslova rada

Radne površine: stomatološke mašine, aparati, stolovi i stolice

Lična zaštita za rad: mantil, klompe, higijenske rukavice, zaštitne maske, naočare, viziri i dr.

- Prilagođava adekvatno osvjetljenje, u skladu sa potrebama stomatoloških intervencija

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Priprema radnog mjesta za izvođenje stomatoloških intervencija
- Mjere dezinfekcije
- Sterilizacija
- Priprema antiseptičnih rastvora
- Priprema instrumenata i materijala za izvođenje stomatoloških intervencija
- Lična zaštita za rad
- Asistiranje

3.2.2. Ključni posao: Lična priprema za asistiranje pri stomatološkim intervencijama

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Stomatološki asistent:

- Nosi propisanu radnu uniformu, u skladu sa kodeksom oblačenja u struci i vrste ustanove u kojoj radi
- Usklađuje **estetski i higijenski izgled**, u skladu sa profesionalnim izgledom stomatološkog asistenta
Estetski i higijenski izgled: uredna kosa, nokti i brada, čista odjeća, odlaganje nakita sa tijela i mobilnog telefona i dr.
- Vršiti pranje i dezinfekciju ruku prije i nakon asistiranja pri izvođenju stomatoloških intervencija
- Stavlja zaštitne rukavice, prije asistiranja pri izvođenju stomatoloških intervencija

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Profesionalni izgled i oblačenje stomatološkog tehničara
- Mjere dezinfekcije

3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI

3.3.1. Ključni posao: Prijem pacijenta za izvođenje stomatoloških intervencija

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Stomatološki asistent:

- Vršiti trijažu pacijenata dajući prednost **osjetljivim kategorijama**
  - Osjetljive kategorije:** djeca, trudnice, osobe sa invaliditetom, osobe sa smetnjama u razvoju i starije osobe
- Prima ljubazno pacijenta uz maksimalnu pažnju i očuvanje njegovog integriteta podstičući uzajamno povjerenje
- Pomaže pacijentu u odlaganju torbe i garderobe, u cilju obezbjeđivanja komfora
- Uzima i evidentira potrebne **podatke** o pacijentu u odgovarajućoj formi u cilju vođenja stomatološkog kartona, praćenja zdravstvenog stanja i izvođenje odgovarajuće **stomatološke intervencije**
  - Podaci:** lični podaci o pacijentu, izvještaji ljekara specijaliste, izvještaj o obavljenim procedurama i dr.
  - Stomatološke intervencije:** intervencije iz oblasti dječije i preventivne stomatologije, intervencije iz oblasti bolesti zuba i edondoncije, parodontologije i oralne medicine, oralne hirurgije, maksilofacijalne hirurgije, stomatološke protetike i ortopedije vilica
- Upoznaje pacijenta sa tokom terapijske intervencije

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Trijaža pacijenata
- Poslovna komunikacija
- Upotreba informaciono-komunikacione tehnologije u poslovanju
- Vođenje stomatološkog kartona
- Poznavanje stranog jezika
- Vođenje medicinsko-stomatološke dokumentacije

3.3.2. Ključni posao: Priprema stomatološkog stola, instrumenata i materijala za odgovarajuću stomatološku intervenciju

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Stomatološki asistent:

- Vršiti dezinfekciju radnih površina

Radne površine: stomatološke mašine, aparati, stolovi i stolice

- Postavlja sterilne **instrumente, pribor i materijale** za odgovarajuću **stomatološku intervenciju**

Instrumenti i pribor: instrumenti i pribor za prvi pregled (tačna, stomatološko ogledalce, stomatološka sonda, pinceta, instrument za plastično modelovanje i eskavator i dr.), instrumenti i pribor za hirurške intervencije (klijesta, poluge, skalpeli, kirete, ekarteri, raspatoriji, peani, hirurške i anatomske pincete, iglodržači, igle, hirurški konci, makaze i dr.), parodontološki instrumenti, instrumenti za čzk., rotirajući instrumenti, endodontski instrumenti, kašike za uzimanje otisaka i dr.

Materijali: cink-oksidi-sulfat-cementi i gotovi preparati izvedeni iz njih (citodur, cavit, provis i cavidur), gutaperka, cementi na bazi cink oksida (cink-oksidi-eugenol i cink-oksidi-oleum-kaliofilorum), cink-fosfatni cement, cink-polikarboksilatni cement, zaštitne podloge ili lajneri, glasjonomer cementi, kompozitni materijali i amalgami, materijali za otiske, materijali za prekrivanje pulpe, materijali za podloge i cementiranje, materijali koji imaju primjenu u endodonciji, materijali za privremene radove i stomatološke implantate

Stomatološke intervencije: stomatološki pregled, liječenje zuba (konzervativno ili hirurško), protetsko zbrinjavanje, uklanjanje dentalnog plaka i zubnog kamenca, obrada paradontalnih džepova, hirurške intervencije, ortodontska terapija, traumatske povrede, urgentna stanja, hemostaza, oralno-hirurške intervencije, intervencije oboljenja mekih tkiva usne duplje i dr.

- Vršiti **upisivanje** pacijenta u protokol ili drugu medicinsko-stomatološku dokumentaciju

Upisivanje: lični podaci, vrste osiguranja, anamneza, otvaranje kartona, status zuba, Ph nalaz i dr.

- Vršiti **ličnu zaštitu za rad** i zaštitu pacijenta u opštim i vanrednim prilikama

Lična zaštita za rad: mantil, klompe, higijenske rukavice, zaštitne maske, naočare, viziri i dr.

- Priprema pacijenta za odgovarajuću stomatološku intervenciju

- Priprema pacijenta i **antišok terapiju** u slučaju da pacijent dobije anafilaktički šok

Antišok terapija: adrenalin sublingvalno, sinopen muskularno, aminofilin intravenozno

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Dezinfekcija radnih površina
- Priprema instrumenata i materijala za stomatološke intervencije
- Otvaranje stomatološkog kartona i upisivanje pacijenata
- Lična zaštita za rad u stomatologiji
- Priprema pacijenata za stomatološke intervencije
- Asistiranje u toku stomatoloških intervencija

3.3.3. Ključni posao: Sprovođenje pripreme i asistiranja za odgovarajuću stomatološku intervenciju tokom rada

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Stomatološki asistent:

- Priprema anestetike i instrumente za upotrebu u primjeni konzervativne, hirurške terapije, u toku brušenja zuba i dr.

- Priprema materijale za privremeno i definitivno zatvaranje kaviteta i ostale materijale

Materijali za privremeno zatvaranje kaviteta: (cink-oksidi-sulfat-cementi i gotovi preparati izvedeni iz njih (citodur, cavit, provis i cavidur), gutaperka, cementi na bazi (cink-oksidi-eugenol, cink-oksidi-oleum-kaliofilorum), cink-fosfatni cement, cink-polikarboksilatni cement, zaštitne podloge ili lajneri)

Materijali za definitivno zatvaranje kaviteta: glasjonomer cementi, kompozitni materijali i amalgami

Ostali materijali: materijali za otiske, materijali za prekrivanje i zaštitu pulpe, materijali za podloge i cementiranje, materijali koji imaju primjenu u endodonciji, materijali za privremene nadoknade i stomatološke implantate i dr.

- Priprema endoboksove i petrijeve šolje sa **Endodontskim instrumentima** i sterilne **rotirajuće instrumente (borere)** za endodonciju

Endodontski instrumenti: nerv igle, Kerr igle, Kerr proširivač, Kerr turpija, lentulospirala, miler igle i dr.

Rotirajući instrumenti (boreri): boreri za turbinu, kolenjak i nasadnik, boreri prema materijalu (dijamantski, čelični i karbidni) i po obliku (okrugli, fisurni, konični i obrnuto konični)

- Vršiti sterilizaciju pločice i pripremanje **medikamente** za privremena i stalna punjenja kanala korjena

Medikamenti: preparati na bazi kalcijum hidroksida, preparati na bazi jodoforma, preparati na bazi epoksismola i dr.

- Priprema etažerku, hirurške instrumente i sredstva za rad u oralnoj hirurgiji, instrumente i medikamente za rad u parodontologiji i oralnoj medicini

- Priprema sredstva za primjenu kod različitih metoda hemostaze

- Priprema **otisne mase za anatomske otiske i funkcionalne otiske**

Otisne mase: neelastični otisni materijali (termoplastične mase, cink-oksidi-eugenol paste), elastični otisni materijali (hidrokoloide (reverzibilni i ireverzibilni) i elastomeri (polisulfidi, polietri, silikoni (adicioni i kondezacioni)) i dr.

Anatomske i funkcionalne otiske: model za studije, anatomske model, model antagonista, funkcionalni model, radni model za parcijalno-akrilatnu protezu, radni model za parcijalno skeletiranu protezu, radni model za fiksne nadoknade i dr.

- Priprema pacijenta, rendgen aparat i sebe za radiografisanje

- Vršiti radiografisanje zuba analognim ili digitalnim rendgen aparatom

- Vršiti razvijanje dobijenog rendgen filma ili prebacivanje na CD i predavanje pacijentu

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Priprema instrumenata i medikamenata za lokalnu anesteziju
- Priprema instrumenata i materijala za privremeno i definitivno zatvaranje kaviteta
- Priprema endodontskih instrumenata i materijala za endodonciju
- Priprema instrumenata i medikamenata za oralnohirurške i parodontološke intervencije
- Priprema instrumenata i materijala u toku kliničke faze izrade protetskih radova
- Priprema za radiografisanje i radiografisanje
- Razvijanje i čuvanje RTG filmova
- Asistiranje u toku izvođenja stomatoloških intervencija

3.3.4. Ključni posao: Sprovođenje čišćenja, dezinfekcije i sterilizacije instrumenata

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Stomatološki asistent:

- Vršiti čišćenje instrumenata čeličnom četkom pod mlazom tople vode
- Potapa instrumente u odgovarajuću koncentraciju dezinfekcionog sredstva
- Vršiti ispiranje, poliranje i sterilizaciju instrumenta u autoklavu ili suvom sterilizatoru
- Vršiti **kontrolu sterilizacije** instrumenata i materijala primjenom **osnovnih i savremenih metoda sterilizacije**

Kontrola sterilizacije: kontrola procesa sterilizacije i kontrola uspješnosti sterilizacije (fizička, hemijska i biološka)

Osnovne metode sterilizacije: fizičke (sterilizacija toplotom (kuvanje, spaljivanje, suvi sterilizator i autoklav) i hemijske (upotreba hemijskih sredstava))

Savremene metode sterilizacije: UV zracima, gama zracima, formaldehidi, etilen-oksidi i plazma sterilizacija)

- Vršiti praćenje toka sterilizacije instrumenata i materijala i vođenje evidencije o kontroli sterilizacije
- Vršiti provjeru ispravnosti instrumenata i aparata koji se nalaze u ordinaciji
- Dezinfikuje stolicu i nasadne instrumente
- Podmazuje nasadne instrumente

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Čišćenje, dezinfekcija i sterilizacija instrumenata
- Metode sterilizacije
- Kontrola sterilizacije u modernim autoklavama (fizička, hemijska i biološka)
- Vođenje sveske o kontroli sterilizacije
- Provjera ispravnosti instrumenata i aparata u ordinaciji

3.3.5. Ključni posao: Iznošenje otisaka iz ordinacije u zubnu tehniku po svim fazama

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Stomatološki asistent:

- Vršiti pravilno dezinfekciju otiska
- Priprema otisak za transport u zubnu tehniku
- Popunjava sprovodnu listu za zubnog tehničara o vrsti stomatološke nadoknade koju treba da uradi po nalogu stomatologa
- Vršiti transport otiska do zubotehničke laboratorije sa radnom listom
- Vršiti zakazivanje pacijenata za sljedeću fazu stomatološke intervencije u dogovoru sa doktorom i zubnim tehničarom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Dezinfekcija otiska
- Priprema otiska za transport
- Popunjavanje radne liste
- Transport otiska do zubotehničke laboratorije
- Zakazivanje pacijenata

3.3.6. Ključni posao: Koordiniranje saradnjom između stomatologa i zubnog tehničara

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Stomatološki asistent:

- Vršiti evidenciju i zakazivanje pacijenata na dnevnom i mjesečnom nivou
- Vodi računa o normama i opterećenosti stomatologa i zubnih tehničara
- Poziva pacijente na zakazane intervencije
- Asistira pri radu, dogovarajući sa tehničarom, probe i završetak fiksnih i mobilnih protetskih radova
- Učestvuje u predaji fiksnih i mobilnih protetskih radova pacijentu

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Probe i završetak radova

3.3.7. Ključni posao: Obavljanje završnih poslova nakon izvođenja stomatoloških intervencija

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Stomatološki asistent:

- Sprovodi **postupak zbrinjavanja pacijenta** nakon izvršenih stomatoloških intervencija, u skladu sa protokolom rada

Postupak zbrinjavanja pacijenta: uklanjanje stomatološke komprese, vraćanje nakita, dodavanje garderobe i dr.

- Edukuje pacijenta o pravilnoj higijeni usta i zuba pomoću **sredstava za održavanje oralne higijene**

Sredstva za održavanje oralne higijene: četkice, paste za zube, konac za zube, interdentalne četkice, rastvor za ispiranje usta, interdentalni stimulatori, voter pik aparati, sredstva za identifikaciju dentalnog plaka i dr.

- Dezinfikuje stomatološku stolicu, nasadne instrumente, mijenjajući čašu za jednokratnu upotrebu i sisaljku
- Vršiti dezinfekciju upotrebljenog pribora, materijala, sredstava i aparata
- Odlaze na odgovarajuća mjesta upotrebljena sredstva, pribor, materijale i aparate
- Vršiti sakupljanje i odlaganje otpada na odgovarajući način, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine
- Odvaja medicinski od nemedicinskog otpada
- Odvaja igle i skalpele u odgovarajuće žute kontejnere
- Brine o izgledu ordinacije i čekaonice, postavljanju propagandnih postera

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Mjere dezinfekcije
- Mjere za zaštitu na radu, zaštitu okoline i očuvanje zdravlja

3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI

3.4.1. Ključni posao: Nabavka opreme, instrumenata, materijala i lične zaštite za rad

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Stomatološki asistent:

- Vršiti naplatu izvršenih usluga uz davanje priznanice pacijentu
- Izrađuje specifikaciju potrebnih **instrumenata, pribora, materijala i lične zaštite za rad** za izvođenje stomatoloških intervencija

Instrumenti i pribor: instrumenti i pribor za prvi pregled (tačna, stomatološko ogledalce, stomatološka sonda, pinceta, instrument za plastično modelovanje i eskavator i dr.), instrumenti i pribor za hirurške intervencije (klijesta, poluge, skalpeli, kirete, ekarteri, raspatoriji, peani, hirurške i anatomske pincete, iglodržači, igle, hirurški konci, makaze i dr.), parodontološki instrumenti, instrumenti za čzk., rotirajući instrumenti, endodontski instrumenti, kašike za uzimanje otisaka i dr.

Materijali: cink-oksidi-sulfat-cementi i gotovi preparati izvedeni iz njih (citodur, cavit, provis i cavidur), gutaperka, cementi na bazi cink oksida (cink-oksidi-eugenol i cink-oksidi-oleum-kaliofilorum), cink-fosfatni cement, cink-polikarboksilatni cement, zaštitne podloge ili lajneri, glasonomer cementi, kompozitni materijali i amalgami, materijali za otiske, materijali za prekrivanje pulpe, materijali za podloge i cementiranje, materijali koji imaju primjenu u endodonciji, materijali za privremene radove i stomatološke implantate

Lična zaštita za rad: mantil, klompe, higijenske rukavice, zaštitne maske, naočare, viziri i dr.

- Izrađuje specifikaciju potrebnih **sredstava za higijenu i dezinfekciju** za izvođenje stomatoloških intervencija

Sredstva za higijenu i dezinfekciju: tečni sapun, etil-alkohol 70%, monorapid, asepsol i dr.

- Prikuplja ponude od dobavljača za nabavku potrebne opreme, instrumenata, materijala i sredstava za higijenu i dezinfekciju po nalogu poslodavca
- Vršiti vizuelnu provjeru ispravnosti primljene opreme, sredstava i aparata
- Raspoređuje primljenu opremu, sredstva, pribor i materijal i aparate na odgovarajuće mjesto

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Izrada specifikacije potrebnih instrumenata, aparata, pribora i materijala za rad
- Provjera ispravnosti opreme, instrumenata i materijala
- Naplata stomatoloških usluga
- Vođenje finansijskog i materijalnog zaduženja i razduženja
- Praćenje inovacija i ponuda na tržištu
- Promovisanje stomatoloških usluga

3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI

3.5.1. Ključni posao: Vođenje medicinsko-stomatološke dokumentacije

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Stomatološki asistent:

- Vodi evidenciju o zakazanim terminima pacijenata, u pisanoj ili elektronskoj formi na dnevnom i mjesečnom nivou
- Vodi evidenciju o posjetama pacijenata, pruženim uslugama, u pisanoj ili elektronskoj formi
- Vodi stomatološki karton u cilju evidencije obavljenih procedura i praćenja zdravstvenog stanja pacijenta
- Vodi evidenciju o zaduženim i utrošenim sredstvima, priboru i materijalima u odgovarajućoj formi na dnevnom i mjesečnom nivou
- Vodi evidenciju o servisiranju i održavanju opreme i instrumenata u odgovarajućoj formi
- Vodi arhive i ostalu medicinsko-stomatološku dokumentaciju po standardima i važećim propisima Ministarstva zdravlja
- Dostavlja izvještaj o izvršenim intervencijama
- Dostavlja kopiju priznanice u slučaju da pacijent učestvuje u plaćanju stomatološke intervencije

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Upotreba informaciono-komunkacione tehnologije
- Način vođenja evidencije medicinsko-stomatološke dokumentacije

3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA

3.6.1. Ključni posao: Rukovođenje osobljem za izvođenje stomatoloških usluga

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Stomatološki asistent:

- Utvrđuje dnevni raspored osoblja za izvođenje nesmetanog procesa rada
- Vršiti podjelu poslova prema raspoloživim resursima, u skladu sa zakazanim procedurama
- Koordinira radom osoblja tokom izvođenja stomatoloških usluga
- Prikuplja povratne informacije od osoblja, u cilju unapređivanja kvaliteta rada
- Vodi računa o ispravnosti mašina i aparata i organizuje tehničku službu u slučaju eventualnih kvarova

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Organizacija rada
- Procedure izvođenja stomatoloških usluga
- Osnove rukovođenja

3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA

3.7.1. Ključni posao: Vršenje nadzora nad poslovima osoblja pri izvođenju stomatoloških intervencija

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Stomatološki asistent:

- Upućuje osoblje na pravilan način korišćenja opreme, aparata, pribora i materijala za rad
- Vršiti nadzor sprovođenja medicinskog protokola i primjene zakonske regulative
- Vršiti nadzor nad sprovođenjem mjera za zaštitu na radu, zaštitu okoline i očuvanje zdravlja u toku izvođenja stomatoloških usluga

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Organizacija rada
- Procedure izvođenja stomatoloških usluga
- Sigurnosne procedure prilikom izvođenja stomatoloških usluga

3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA

3.8.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Stomatološki asistent:

- Izvršava poslove i radne zadatke, u skladu sa važećim pravilima i propisima iz oblasti stomatologije
- Korisiti pravilno opremu, instrumente i materijale, sredstva i aparate, u skladu sa preporukama i uputstvima proizvođača
- Informiše se o inovacijama na tržištu, u cilju unapređenja kvaliteta rada
- Vodi računa o normama i opterećenosti stomatologa i zubnih tehničara
- Vodi računa o roku trajanja stomatoloških materijala i medikamenata

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Normativi u stomatološkoj djelatnosti
- Standardi, pravila i propisi u stomatološkoj djelatnosti
- Trendovi iz oblasti stomatologije

3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE

3.9.1. Ključni posao: Osnovno održavanje opreme, pribora, instrumenata i materijala za rad

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Stomatološki asistent:

- Pravilno rukuje aparatima, instrumentima i materijalima za rad
- Vršiti redovno čišćenje opreme, nasadnih instrumenata i materijala za rad, prije i nakon korišćenja, u skladu sa uputstvom proizvođača
- Vršiti kontrolu ispravnosti opreme, instrumenata i materijala za rad, u skladu sa uputstvima proizvođača
- Vršiti prijavu kvara opreme, pribora i materijala za izvođenje stomatoloških usluga
- Vršiti pripremu i slanje opreme, pribora i materijala za servisiranje, u skladu sa uputstvima proizvođača
- Vršiti trebovanje materijala i lijekova, vodeći računa o njihovom roku trajanja
- Vodi evidenciju o potrošnji materijala i lijekova

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Kontrola ispravnosti opreme, pribora i materijala za rad
- Način odlaganja opreme, pribora i materijala za rad
- Način korišćenja opreme, pribora i materijala za rad
- Način čuvanja materijala za rad

3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA

3.10.1. Ključni posao: Obavljanje komunikacije sa saradnicima i poslovnim partnerima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Stomatološki asistent:

- Uspostavlja komunikaciju sa saradnicima, u cilju obezbjeđivanja potrebnih resursa za obavljanje stomatoloških usluga, koristeći stručnu terminologiju
- Uspostavlja komunikaciju sa saradnicima, u cilju planiranja rasporeda radnog vremena i korišćenja odmora
- Uspostavlja komunikaciju sa poslovnim partnerima, u cilju prikupljanja detaljnih informacija o novoj opremi i priboru za rad, koristeći stručnu terminologiju na maternjem ili stranom jeziku
- Obavlja komunikaciju sa saradnicima i poslovnim partnerima telefonom, u pisanoj formi, elektronskom poštom ili lično, koristeći pravila poslovne komunikacije

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Primjena stručne terminologije
- Pravila individualnog i timskog rada
- Upotreba informaciono-komunikacione tehnologije
- Poznavanje stranog jezika

3.10.2. Ključni posao: Obavljanje komunikacije sa pacijentima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Stomatološki asistent:

- Prima zahtjeve od pacijenata u cilju dogovora o pružanju usluga
- Obavještava pacijente o slobodnim terminima za zakazivanje stomatoloških intervencija
- Savjetuje pacijente o djelotvornosti stomatoloških intervencija, proceduri i dužini njihovog trajanja
- Daje preporuku pacijentima o daljem toku tretmana, korišćenju preparata u kućnim uslovima, prevenciji oralnih oboljenja i dr.
- Obavlja komunikaciju sa pacijentima, koristeći pravila poslovne komunikacije
- Učestvuje u edukaciji pacijenata o **tehnikama pranja zuba, sredstvima za održavanje oralne higijene**, načinu ishrane i održavanju zdravlja

Tehnike pranja zuba: klizna metoda, vibraciona metoda, horizontalna metoda, Stilmanova metoda, rotaciona metoda, fiziološka metoda, Bassova metoda, ribajuća metoda i dr.

Sredstva za održavanje oralne higijene: osnovna (četkica za zube, dentalni konac, čačkalica, interdentalni stimulatori, trake za poliranje i aparat sa vodenim mlazom) i pomoćna (paste za zube, sredstva za otkrivanje dentalnog plaka, vodica za ispiranje usta)

- Rješava **nepredvidive situacije**, u skladu sa pravilima poslovne komunikacije i procedurom ustanove u kojoj radi

Nepredvidive situacije: otkazivanje termina, žalbe i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Primjena stručne terminologije
- Pravila individualnog i timskog rada
- Tehnike pravilnog pranja zuba
- Tipovi djece po uzrastu i po ponašanju
- Djeca sa invaliditetom
- Sredstva za održavanje higijene usne duplje (osnovna i pomoćna)
- Upotreba informaciono-komunikacione tehnologije
- Poznavanje stranog jezika

3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE

3.11.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Stomatološki asistent:

- Pravilno koristi opremu, instrumente i materijale za rad, prema utvrđenoj proceduri i uputstvima proizvođača
- Primjenjuje higijensko-tehničke mjere zaštite prilikom izvođenja stomatoloških intervencija
- Koristi zaštitna sredstva i opremu prilikom rada, u skladu sa standardima i uputstvima proizvođača
- Pruža prvu pomoć saradniku i/ili pacijentu u slučaju povrede, alergijskih reakcija, besvjesnih stanja u skladu sa procedurom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Mjere higijensko-tehničke zaštite za rad
- Zaštitna sredstva i oprema
- Osnove pružanja prve pomoći

3.11.2. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu zdravlja i okoline

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Stomatološki asistent:

- Sprovodi preventivne mjere za očuvanje sopstvenog zdravlja, zdravlja svojih saradnika i pacijenata
- Održava radni prostor čistim i urednim prije početka i nakon završenog posla
- Sortira različite vrste otpadnog materijala na odgovarajući način i u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine
- Odlaze otpad na odgovarajući način i u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Vrste oboljenja i povreda kao posljedica rada stomatološkog asistenta
- Značaj očuvanja životne sredine
- Ekološki standardi za odlaganje otpadnog materijala
- Mjere dezinfekcije
- Procedure reciklažnog postupka i iskorišćenja hemijskog, metalnog, plastičnog, papirnog i drugog otpadnog materijala

4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU

Sektor i podsektor prema NOK-u	Sektor: Zdravstvo i socijalna zaštita Podsektor: Zdravstvo
Šifra i naziv zanimanja ili grupe zanimanja prema SKZ/ ISCO-u	3251 Stomatološki pomoćnici i terapeuti
Tipično radno okruženje i uslovi rada	<p>Stomatološki asistent može da radi u javnim i privatnim zdravstvenim ustanovama.</p> <p>Radi u zatvorenom prostoru, u čistoj sredini, u jednoj ili dvije smjene. Poslove obavlja manuelno, stojeći i sjedeći u zavisnosti od vrste posla. Prilikom asistiranja stomatologu zahtijeva se dugo stajanje na nogama što može dovesti do mišićnog zamora i iscrpljenosti. Zbog predugog stajanja i neadekvatnog položaja koji zauzima tokom radnog vremena, izložen je mišićno koštanim oboljenjima, s toga se u cilju očuvanja zdravlja preporučuje organizacijom posla adekvatan period pauze između stomatoloških intervencija.</p>
Srodna zanimanja	Zubni tehničar za mobilnu protetiku i Zubni tehničar za fiksnu protetiku
Ostale informacije	

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard zanimanja Stomatološki asistent/ Stomatološka asistentkinja

Kod dokumenta: SZ-090141-STMAS

Datum usvajanja dokumenta: 03. mart 2021. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: X sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Dr Duško Bojanić, doktor stomatologije, PZU „Sano Dens“, Podgorica
2. Petrana Čepić, stomatološka sestra i zubni tehničar, Stomatološka poliklinika KCCG, Podgorica
3. Dr Dženad Ganjola, specijalista oralne hirurgije, Stomatološka poliklinika KCCG, Podgorica
4. Dr Suzana Brnović, specijalista dječije i preventivne stomatologije, Vojno medicinski centar, Podgorica
5. Nevena Brajković, zubni tehničar, Vojno medicinski centar, Podgorica
6. Dr Jelena Bulajić, doktor stomatologije, Stomatološka komora Crne Gore, Podgorica
7. Ilija Vukčević, zubno-stomatološki tehničar, PZO „Denta Lab“, Podgorica
8. Dr Tamara Jovović, doktor stomatologije, nastavnik stomatološke grupe predmeta, Stručna medicinska škola, Podgorica

Koordinator:

Jelena Knežević, diplomirani psiholog, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, JU Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, JU Centar za stručno obrazovanje

Ostale informacije:

Dokument je rađen u okviru IPA Projekta „Razvoj kvalifikacija stručnog obrazovanja u skladu sa potrebama tržišta rada“.